

Mångkultur – alla fattar utom SD

-En kultur är ju inget som står för sig själv, det är ett väldigt givande och tagande, säger Rosa Taikon när hon får LT:s kulturpris för sitt romska silversmide och en envis kulturkamp för romska rättigheter i Sverige. Och mycket riktigt, den filigranteknik som hon använder och som är en del av det romska kulturarvet har använts av romarna, fenicierna, etruskerna och många, många andra. Kultur är till sin natur rörlig och gränslös. Otrogen och skamlös. Hoppas gärna över skaklarna och bebländas sig med kreti och pleti. Det handlar om möten, influenser och blandningar. Språk, former, tekniker, stilar, berättelser, sånger och låtar. Allt sprider sig och ingenting står för sig själv. Allt rör sig. *Panta rei*, som Herakleitos sa om floden där vattnet ständigt flyter och där ingen därför kan stiga ned i samma flod två gånger.

Kanske är det detta som Sverigedemokraterna drömmer om. En flod där vattnet är unket stillastående och där källan härstammar från egen berggrund i rakt nedstigande led. Ett hermetiskt tillslutet land med en enhetlig och sammanhållen tradition. Inga kulturmöten, inga influenser, inget cross-over. Men deras utopi är varken dröm eller verklighet, möjligen en skräckvision, en dystopi.

När Sverigedemokraterna säger att de vill avveckla det offentliga stödet till mångkultur och istället satsa på svenskt kulturarv, så rasar med rätta företrädare för folkmusiken och hembygdsrörelsen. De vill inte associeras med dessa idéer och skäms över att SD vill lägga beslag på begreppen svenskt kulturarv och folkkultur. De omfamnar mångkulturen och världsmusiken samtidigt som de fortsätter att gräva där de står. Det borde även Sverigedemokraterna göra. Om de hade gjort sin läxa skulle de ha lärt sig att få saker är så mixade och kosmopolitiska som det så kallade kulturarvet med dansen, musiken, slöjden och dräkterna. Den Blekingedräkt som Jimmie Åkesson valde att klä sig i vid riksdagens öppnande i Storkyrkan (där biskop Eva Brunne vågade predika antirasism och alla människors lika värde) är bara ett av många exempel på nationalromantiskt konstruerade dräkter med inslag av högreståndsplagg, marint soldatmode och gustavianska trender. En salig blandning helt enkelt. Den Blekingiska staden Karlskrona var en örlogsstad med stor invandrad befolkning, inte minst tyskar, danskar och finnar. Kontakterna gick kors och tvärs. Här kom influenserna från hela världen. Detta är det mångkulturella Sverige.

Rosa Taikon påminner oss om ett annat svenskt kulturarv. Att svenska romer fortfarande på 1960-talet tvingades flytta runt och inte fick möjlighet att bo i hus tillhör också vår svenska historia, liksom att samer under stora delar av 1900-talet inte fick gå i svenska folkskolor utan istället hänvisades till särskilda nomadskolor.

Sverigedemokraterna vann framgångar i valet men kommer knappast att vinna opinioner om de fortsätter att blotta sina nationalistiska, rasistiska och odemokratiska värderingar så öppet som de gjort hittills. Men vi kan inte slå oss till ro och klappa oss för bröstet. Läs "Romers rätt", Maria Leissners betänkande om hur romer genom tiderna misshandlats av de svenska myndigheterna. Tänk om vi gör samma misstag idag, men gentemot andra grupper av "andra"?